Journal for Ethics in Social Studies
ISSN: 2559 - 7612
Covered in: CrossRef; RePEc; CEEOL; KVK; WorldCat; Google Scholar

2018, Volume 2, Issue 1, pages: 53-76 | doi: https://doi.org/10.18662/jess/09

The Relationship between Ideal Couple Standards and Marital Satisfaction

Bogdan Sebastian FILIPESCU[1]

[1] Clinical psychologist, family systemic therapy psychologist, Ph.D. Neuroscience Ph.D. within the University of Medicine and Pharmacy „Carol Davila" of Bucharest, România – email: hrisostom@gmail.com.

Abstract: The choice of the partner is made starting from aspects like proximity, resemblance, attraction, compatibility, choice and it ends with the decision of staying in the marital couple. The attraction expresses the desire to interact favourably with another person, a moment overwhelmed by specific emotions generated by proximity. Emphasizing the attraction and anticipating the interaction intervene in the game of relationship, in which emotions have an impact upon perception, cognition and evaluation of the partner.
Forming a marital couple involves cohabitation of the two biological and psychical entities, alignment of their own interests with the ones of the partner's, adjustment of each one's personality. The relational and value-related side of personality improves the couple relationship by means of improving the interacting abilities. Adaptation to the family environment, to the life and work depends on interior life quality, on the self-knowledge of personality.
The purpose of the research: checking the report between the dyadic adaptation level, ideal couple standards level, and the welfare degree of 30 couples, partners with ages between 26 - 47 years old, with a relationship experience of maximum 26 years, unemployed and employees, working in institutions in the city of Iasi. Used methods: evaluation scale for dyadic adaptation, checklist of specific relationship standards, evaluation scale for the welfare in the marital relationship. Expected outcome: the level of marital adaptation is high in the family with adequate relationship standards, the personal limits are positively associated with the level of independence, the balance between control and power is balanced, the expressive and instrumental investments are negatively associated with the self-acceptance level. The ideal standards regarding the personal limits are manifested when there is satisfaction and dyadic cohesion, a high level of dyadic unity and moderate level of affective expression.

Keywords: personality self-knowledge; partner's choice; ideal couple standards; marital satisfaction;

How to cite: Filipescu, B.S. (2018). The Relationship between Ideal Couple Standards and Marital Satisfaction. *Journal for Ethics in Social Studies, 2*(1), 53-76.
https://doi.org/10.18662/jess/09

©2018 The Authors.
Published by LUMEN Publishing House.

1. Introduction

Viaţa individului este influenţată de alegerea carierei şi cea a partenerului de viaţă: alegerea carierei este importantă pentru a dezvolta abilităţi şi aptitudini şi a deveni competitiv în drumul spre autorealizare. De ce apare nevoia de un partener de viaţă? Unii indivizi fug de singurătate, alţii aleg o relaţie şi se căsătoresc din dorinţa de a avea o anumită siguranţă financiară, alţii din conformism social şi alţii aleg să-şi petreacă restul vieţii alături de persoana pe care o iubesc. Dar pe ce criterii este ales partenerul de cuplu?

Pentru a analiza această problemă am structurat acest studiu analizând criteriile care contribuie la alegerea partenerului de cuplu şi standardele ideale implicate în acest sens. *Atracţia interpersonală* a fost definită ca acea concepţie a persoanei referitoare la aspectul fizic ideal ce oferă cel mai mare grad de plăcere simţurilor. *Similaritatea*, *nevoia de complementaritate*, *reciprocitatea* şi *potrivirea*, *adaptarea diadică* fundamentează alegerea partenerului.

Standardele ideale afective, *cognitive* asociate partenerului şi relaţiei, sunt primordiale în funcţionarea relaţiei maritale. Alte aspecte importante în construirea standardelor ideale de cuplu sunt evoluţia vieţii conjugale înspre tradiţional şi modern, echilibrul relaţiei, calitatea relaţiei maritale şi starea de bine a partenerilor de cuplu marital.

2. Problem Statement

Termenul *atracţie* este definit ca stare motivaţională, dorinţă de a interacţiona pozitiv, afectele devenind resursă mobilizatoare a aprecierii celuilalt: când emoţiile privitoare la partenerul de relaţie sunt pozitive, evaluările devin favorabile sau nu (Ilut, 2005). În generarea de emoţii specifice importantă este *proximitatea* propice pentru manifestarea *familiarităţii* (Zajonc, 1968), corelaţie evidenţiată de diverse studii (Lundberg & Breazly, 1948); *sporirea atracţiei* şi *anticiparea interacţiunii* intervin în jocul relaţiei: imaginând un raport viitor de neevitat individul caută atribute pozitive ce pot transforma relaţia inevitabilă în una plăcută şi reciproc recompensatoare (Darley & Berscheid, 1967).

Alături de proximitate şi familiaritate, *natura emoţiilor* afectează percepţia şi evaluarea celuilalt (Butzer & Campbell, 2008), (Byrne & Nelson, 1965), aprecierea ţintei fiind favorabilă sau nu, după cum subiecţii sunt expuşi la evenimente cu final nefericit (Gouaux et al., 1972) ascultă veşti bune sau nu (Kaplan, 1981), apreciază în încăperi îmbietoare, calde sau reci, cu iluminat cald sau impersonal (Baron & Byrne, 1997).

Nevoia de afiliere şi reacţia la trăsăturile observabile îndeamnă căutarea interacţiunii cu partenerul şi angajarea în relaţie (Hill, 1987). *Reacţia la trăsăturile observabile* evidenţiază *atractivitatea fizică* (White, 1980), (Regan, 1998) ce angajează raporturi interpersonale (Abel, & Watters, 2005), (Baron & Byrne, 1997), replica simbolică adresată partenerului reflectând transferul identitar simbolic proiectat asupra celui evaluat (Andersen et al, 1995).

Un alt factor responsabil de combustia atracţiei interpersonale este *fenomenul potrivirii*, garanţie a calităţii şi longevităţii relaţiei. Cel mai influent factor în generarea atracţiei interpersonale şi dezvoltarea relaţiei de cuplu este *similaritatea atitudinală* sub aspectul structurii personalităţii evidenţiată prin *mecanismul de identificare*: partenerii se proiectează şi se recunosc mutual ceea ce **confer**ă un grad sporit de siguranţă, comuniune de gândire şi simţire, consens atitudinal şi reacţional, de scopuri, idealuri şi aşteptări comune (Butzer & Campbell, 2008), respectiv un grad sporit de satisfacţie şi coeziune (Egeci & Gencoz, 2006).

Principiul similarităţii sau complementarităţii consorţilor nu corelează cu armonia conjugală: barierele situaţionale sporesc atracţia interpersonală deoarece libertatea ameninţată creşte motivaţia restabilirii ei (Litzinger & Coop Gordon, 2005) iar plăcerea de a fi diferiţi determină căutarea conştientă de oameni asemănători (Hellinger, 2010).

Coeziunea şi nivelul de cunoaştere transformă relaţia în prietenie: similaritatea conduce la fericire apropiind persoane cu atitudini, credinţe şi valori comune (Byrne, 1971), (Colleman, 2002). În acest context *procesul de identificare* anticipă reacţii şi consumă relaţia iar complementaritatea caracteristicilor psihosociale ale personalităţii soţilor creează mister şi longevitate relaţiei (Kerckhoff & Davis, 2005). Fiecare are o hartă pe care sunt înscrise experienţe de viaţă şi informaţii cu privire la temeri, mecanisme de protecţie pentru posibile dezamăgiri, capacitatea de a scana harta celuilalt. În cazul atracţiei alegerea este condusă de nevoia de a cunoaşte pe cineva diferit de la care se poate învăţa ceva nou, cineva care a dezvoltat deprinderi diferite de a gestiona provocările vieţii: umilii, respectuoşii vor fi atraşi de ambiţioşi, naturile supuse de cele care aspiră să domine.

Constituirea cuplului marital înseamnă *coabitarea a două entităţi bio-psihice*, *armonizarea propriilor interese cu cele ale partenerului*, modularea propriei personalităţi în relaţie cu a partenerului. Determinată de ereditate şi puternic influenţată de mediu, personalitatea ghidează momentele vieţii: prima etapă presupune constituirea cuplului marital, urmată de convieţuire şi transformare în entitate recunoscută social, cultural şi legal, importantă fiind *armonizarea individualităţilor* (Hansen & Schuldt, 1994). Relaţia maritală nu anulează diferenţele: în relaţia profundă diferenţele se completează reciproc,

trecând prin frământări, dezamăgiri, certuri, conflicte, separare emoţională şi revenire. Latura relaţional-valorică a personalităţii *optimizează relaţia de cuplu* prin *educarea abilităţilor de relaţionare*, cu rol în *stabilizarea cuplului* (Heider, 1958).

Adaptarea partenerilor la relaţia maritală comportă multe *faţete*: comunicarea şi exprimarea afectivităţii, satisfacţia vieţii de cuplu, asumarea angajamentului, coeziunea diadică şi stabilitatea cuplului marital prin *factori de personalitate* ce asigură compatibilitatea (Popescu-Neveanu et al., 1990): bărbaţii şi femeile comunică reflectând aspecte diferite ale stimei de sine (Hare-Mustin, 1988); un bărbat comunică dând soluţii, expresie a competenţei şi eficienţei şi nu acceptă sfaturi interpretându-le drept contestări ale competenţei în timp ce femeile comunică pentru a exprima sentimente de afecţiune, grijă, înţelegere, iubire, copleşire.

Adaptarea la mediul familial, ritmul de viaţă şi muncă depind de calitatea vieţii interioare, *capacitatea de autocunoaştere* (Deculescu, 1971) şi *stilul de viaţă* sau suma valorilor, aprecierile (Altman, 1974, Levinger, 1980), cogniţiile asupra a ceea ce e considerat bun şi dezirabil în relaţia maritală: *valori* exprimate în *sex-roluri*, responsabilităţi casnice distincte, *ritualuri* tradiţionale, *constrângeri religioase* şi *stereotipuri* ce influenţează percepţiile asupra căsătoriei (Mitrofan, & Ciuperca, 2002): perceperea căsătoriei ca relaţie ce vindecă *nevoile psihologice* sau ca relaţie cu probleme, progresiv nesatisfăcătoare şi tristă, plicticoasă, prin trecerea timpului respectiv perceperea de diferenţe înnăscute (emoţionale, intelectuale şi spirituale), între bărbaţi şi femei, diferenţe ce cauzează dificultăţi de înţelegere şi comunicare, traversate şi rezolvate prin apariţia unui copil.

Interacţiunea cu familia şi oamenii din vecinătate determină modul de gândire despre circumstanţe (Blumer, 1969), (Stryker, 1980), căsătorie, modelând idealul relaţiilor intime şi normele sociale (Wamboldt & Reiss, 1989). Cercetările evidenţiază *percepţii* diverse *asupra relaţionării din cuplurile maritale* (Russell & Wells, 1994): convingerile, aşteptările şi atitudinile partenerilor gravitează între aspectele duale *statut special de căsătorit* vs. *alternativă neutră*, *auto - împlinire* vs. *obligaţie*, *reciprocitate* vs. *individualitate, romantism* vs. *pragmatism, rol ierarhic* vs. *rol paralel*, respectiv vizează *normele sociale* cu privire la relaţii de familie, valori religioase şi patrimoniu etnic (Eckes, 2006).

Pentru o alegere corectă partenerii cuplului marital întocmesc o listă cu rol de filtru ce rezumă calităţile potenţiale ale persoanei compatibile, aspectul fizic, potenţialul economic, trăsăturile de personalitate, credinţele şi valorile sau interesele speciale, o *matrice ideală a partenerului de cuplu*, ce prescrie evoluţia diadei (Musgrove, 1996). Alegerea partenerului potrivit presupune

un demers logic: dragostea nu apare întâmplător, devine rezultatul conştientizării propriilor sentimente, influenţei prietenilor, societăţii şi părinţilor iar perioada de prietenie oferă şansa cunoaşterii şi testării compatibilităţii partenerului (Mitrofan & Ciupercam, 1998): se dezvoltă şi clarifică sentimente, se exersează capacităţi de interacţiune şi comunicare despre interese, opţiuni, valori, posibilul partener de viaţă fiind supus unei evaluări în urma căreia apare decizia de căsătorie. Davies şi Kearckoff (Davies & Kearckoff, 1994) vorbesc despre *alegerea partenerului* ca *proces de filtrare* în cinci paşi: pornind de la aspecte ca proximitate, similaritate, atracţie, compatibilitate, alegere şi finalizând cu decizia de a rămâne în cuplul marital.

Filtrul proximităţii conduce la alegerea tradiţională a partenerului în funcţie de apropierea în spaţiu a celor doi parteneri. *Filtrul similaritate – complementaritate* valorifică teoria asemănării lui Mowrer şi a nevoilor complementare (Winch, 2002) evidenţiind standarde precum nivelul de instrucţie, apartenenţa la mediu, statutul de văduv sau divorţat, implicate în opţiunea maritală, similaritatea de vârstă, rasă, religie, credinţe, scopuri, valori, idealuri şi particularităţi psihomorfologice, nivel intelectual, profesional, socio-cultural şi economic, respectiv (complementaritatea psihologică şi fizică. *Filtrul atracţiei personale* este activat când atracţia este conştientizată ca tensiune emoţională plăcută reglând comportamentul erotic şi conjugal: implică empatie, dialog, dăruire, dorinţe şi expectanţe. *Filtrul compatibilităţii* se manifestă în relaţionarea partenerilor, concepţia cu privire la valori şi roluri, dragoste reciprocă. *Filtrul afinităţilor elective* ţine de alchimia cuplului în care se combină dorinţa sexuală, dragostea romantică şi armonia bioenergetică (Mitrofan, 1989).

Valorile căsătoriei sunt obiectivate ca bun al societăţii iar valorile conjugale sunt bunul fragil al cuplului. În *familia tradiţională* valoarea centrală a stilului de viaţă este autoritatea, susţinută de valori ca ierarhie, conformism, ce definesc superioritatea părinţilor asupra copiilor, a vârstnicilor asupra tinerilor, a bărbaţilor asupra femeilor. Valorile familiei contemporane întemeiază un stil de viaţă distinct: autorităţii i se substituie cooperarea susţinută de valori ca egalitate, schimbare, comunicare, valori utilitare (Colleman, 2002).

Acomodarea diadică devine un antrenament psihologic de convieţuire nelipsit de insatisfacţii oscilând între fuziune şi autonomie, între capcana identificării şi distanţa psihologică impusă de personalitate (Gordon & Baucom, 2009*)*: se dezvoltă conştiinţa inserţiei în mediu, modalităţi comune de a fi şi acţiona. *Stabilitatea maritală* stimulează adaptarea conjugală: soţii valorizează interesele, atitudinile, obiceiurile, oferind gratificaţii. *Dinamica acomodării maritale* presupune corecţii şi concesii, tensiuni depăşite în

beneficiul cuplului (Bumpass et. al. 1988). Opusul acomodării maritale este *rigiditatea maritală*, exprimată prin persistenţa prejudecăţilor relaţionale şi conservarea *modelelor relaționale contradictorii* (Duck, 2000). *Asimilarea maritală* reprezintă interadaptarea conjugală descrisă de *consens mutual, echilibru funcțional*, grad reciproc satisfăcător al intercomunicării şi intercunoaşterii, complementarității sexual – afective (Nuta, 2002), suport social, un climat psihosocial echilibrat şi securizant ce facilitează autorealizarea partenerilor (Turliuc & Muraru, 2013).

Există o asociere pozitivă între suportul social şi starea de bine, în sensul că indivizii implicaţi în relaţii se adaptează la factori de stres (Whitton et. Al. 2008) iar Stutzer şi Frey (Stutzer & Frey, 2006) evidenţiază faptul că indivizii căsătoriți prezintă o sănătate fizică şi mentală mai bună comparativ cu persoanele necăsătorite, divorţate sau văduve. Studiile asupra efectelor benefice ale căsătoriei au identificat mecanisme ce contribuie la relația dintre căsătorie şi starea de bine a persoanei: selecţia, suportul social şi reglarea comportamentală.

Principalul considerent care ne-a determinat să realizăm acest studiu îl constituie semnificaţia aspectelor de adaptare maritală în identificarea şi înţelegerea funcţionalităţii psihosociale a familiei. Explorarea încă insuficientă a aspectelor legate de acomodare în relația conjugală, standardele de cuplu şi satisfacţie maritală, impun completarea cercetărilor existente, din perspectivă interacţională şi instituţională, cu punctul de vedere dinamic evolutiv, din perspectiva partenerilor de cuplu.

Considerăm importantă cunoaşterea modificărilor ce survin în cuplul conjugal în funcţie de rolurile de gen, date fiind condițiile sociale într-o permanentă prefacere şi evoluție, la care familia trebuie să facă faţă printr-o adaptare activă, adecvată. De asemenea, suntem de părere că abordarea familiei trebuie să înceapă cu abordarea cuplului conjugal, scheletul pe care ulterior se vor grefa celelalte dominante ale familiei.

3. Research Questions/Aims of the research

Pentru *stabilitatea cuplului* un rol important pentru îl au factorii de personalitate care asigură compatibilitatea partenerilor. *Adaptarea la mediul familial*, la ritmul zilnic de viaţă şi de muncă depinde foarte mult de calitatea vieţii interioare, de capacitatea de autocunoaştere. *Calitatea vieții de cuplu* este determinată de calitatea personalității fiecărui partener şi de mediul social în care cei doi îşi desfăşoară activitatea. Prin egalizarea statutului social şi a sex-rolului, femeile şi-au schimbat radical expectațiile şi raţiunile pentru căsătorie (Mitrofan, 1989).

În cadrul studiilor empirice, *adaptarea maritală* a fost relaţionată cu o varietate de variabile socio-demografice ale partenerilor maritali (Larson, & Holman, 1994), abilităţi personale precum competenţa în relaţiile interpersonale (Filsinger, & Wilson, 1983), stări emoţionale negative precum depresia (Trevino et al., 2007), dispoziţii de personalitate, experienţele trăite în familia de origine (Sabatelli & Bartle-Haring, 2003), competenţa în relaţiile interpersonale (Filsinger & Wilson, 1983) sau ataşamentul romantic structurat la vârstă adultă (Turliuc & Muraru, 2013).

Pornind de la rezultatele acestor cercetări şi de la literatura de specialitate care explorează încă insuficient aspectele legate de acomodare în relaţia conjugală, standardele de cuplu şi satisfacţia maritală, ne-am propus completarea cercetărilor existente, din perspectivă interacţională şi instituţională, cu punctul de vedere dinamic evolutiv, din perspectiva partenerilor de cuplu, prin intermediul acestui studiu care are ca *scop* verificarea legăturii dintre gradul de adaptare diadică, nivelul standardelor ideale de cuplu cu privire la limitele personale şi nivelul stării de bine a 30 de cupluri.

Obiectivele cercetării

Bazându-ne pe ipotezele şi argumentaţiile conceptuale formulate, ne-am propus, ca *obiectiv central,* abordarea diferenţelor existente în cadrul rolurilor de gen, în ceea ce priveşte acomodarea maritală, standardele ideale de cuplu şi starea percepută de bine. S-au analizat următoarele variabile:

- *gradul de adaptare diadică între partenerii de cuplu,* cu dimensiunile: *satisfacţie diadică, coeziune diadică, consens diadic, expresia afectivă diadică*;
- *nivelul standardelor ideale ale participanţilor cu privire la limitele personale,* cu dimensiunile: *limite, control, investiţie expresivă, investiţie instrumentală;*
- *nivelul stării de bine a partenerilor de relaţie,* cu dimensiunile: *autonomie, controlul mediului, dezvoltare personală, relaţii pozitive, scop în viaţă, autoapreciere, satisfacţie familială;*

Studiul a avut în vedere obiective teoretico-metodologice a căror elucidare ar putea fi benefică în cunoaşterea fenomenelor de cuplu, în general, şi a celor familiale, în particular, dintre care se detaşează 2 *obiective principale*:

I. În primul rând, am urmărit identificarea *legăturilor* existente între *nivelul de acomodare diadică* şi *standardele ideale ale partenerilor de cuplu cu privire la limitele personale.*

II. De asemenea, am urmărit identificarea relaţiilor semnificative între nivelul de *satisfacţie diadică* şi *standardele ideale ale partenerilor de cuplu cu privire la limitele personale*.

Premisa studiului are în vedere existenţa de diferenţe între cuplurile maritale, sub aspectul adaptării partenerilor în relaţie în funcţie de standardele celor doi parteneri cu privire la relaţia maritală şi nivelul stării de bine percepută.

Ipoteza principală - Nivelul standardelor ideale ale partenerilor de cuplu cu privire la limitele personale se asociază cu nivelul de adaptare diadică, nivelul stării de bine a partenerilor în relaţia maritală.

Ipoteze specifice

Ipoteza 1: Există o corelaţie pozitivă semnificativă între *adaptarea diadică* a partenerilor de cuplu în cadrul relaţiei maritale şi *standardele ideale ale partenerilor* de cuplu cu privire la relaţia maritală.

Ipoteza 2: Există o corelaţie pozitivă semnificativă între *starea de bine* şi *standardele ideale ale partenerilor* de cuplu cu privire la limitele personale.

Ipoteza 3: Variabilele adaptării maritale a soţilor şi soţiilor prezic nivelul standardelor ideale ale soţului cu privire la limitele personale.

4. Research Methods

Participanţi la studiu

Eşantionul studiului este constituit din 30 de cupluri (60 de subiecţi), parteneri cu vârste cuprinse între 26 şi 47 de ani (m = 39,81; s = 8,56), cu o vechime relaţională cuprinsă între 0 şi 26 de ani, atât şomeri cât şi ocupaţi profesional, angajaţi în mai multe instituţii din oraşul Iaşi.

Bărbaţii au vârste cuprinse între 28 şi 47 de ani (m = 40,14; s = 7,33), iar femeile între 25 şi 45 de ani (m = 35,45; s = 5,43). Există o diferenţă notabilă în ce priveşte media vârstei, bărbaţii fiind mai vârstnici (t = 3,49; p < 0,05). Participanţii la studiu au fost selectaţi pe criteriul vechimii relaţiei şi al „funcţionalităţii" mariajului sau relaţiei de concubinaj, din *mediul urban,* cu pregătire profesională şi nivel socio-cultural mediu (muncitori, funcţionari, cadre didactice medii).

Cuplurile investigate sunt funcţionale, fără tulburări psihopatogene şi psihopatice vizibile, fără invalidarea socială şi profesională. A fost folosit un ansamblu de trei instrumente psihodiagnostice traduse şi adaptate ceea ce a permis investigarea aspectelor de adaptare în cadrul relaţiei de cuplu. Toţi subiecţii au completat chestionarele în perioada ianuarie – aprilie 2017, în cadrul aceleiaşi întâlniri, primind acelaşi consemn vis-a-vis de completarea probelor. Completarea scalelor a fost realizată anonim iar participanţii care

formau cupluri maritale au fost rugaţi să completeze chestionarele fără a se consulta.

Metode

Pentru colectarea datelor şi identificarea profilelor celor 30 de cupluri, am utilizat *metoda chestionarului* ce a cuprins 3 scale de tip autoraport:

• scala D.A.S.: inventariază aspecte legate de calitatea relaţiei diadice conturând 4 dimensiuni: *satisfacţie diadică, coeziune diadică*, *consens diadic*, *expresia afectivă;*

• scala I.S.R.S.: inventariază aspecte legate de nivelul standardelor relaţiei perceput de fiecărui membru al relaţiei sub forma a 3 dimensiuni: *limite impuse*, *control – putere (efort)*, *investiţie expresivă* şi *instrumentală*;

• scala R.W.B.: analizează nivelul stării de bine resimţită de partenerii relaţiei maritale incluzând 6 aspecte: *autonomie, controlul mediului, dezvoltare personală, relaţii pozitive, scop în viaţă, autoapreciere, satisfacţie familială*;

De asemenea sunt utilizaţi itemi prin care se solicită exprimarea informaţiilor despre vârstă, ocupaţia prezentă, apartenenţa la categoria de gen şi vechimea relaţională;

Instrumente utilizate

1. Scala de Adaptare în Cuplu, sau **Scala de Adaptare Diadică** (**Dyadic Adjustment Scale**, **DAS**) elaborată de Spanier în 1976 şi adaptată populaţiei româneşti, conţine 32 de itemi fiind folosită pentru caracterizarea calităţii relaţiei diadice. De la dezvoltarea iniţială a scalei, din studiul princeps (Spanier, 1976) ce propunea spre utilizare 300 de itemi, în urma rafinării, D.A.S. a devenit unul dintre cele mai utilizate instrumente pentru evaluarea satisfacţiei în relaţia de cuplu.

Constructul de la care porneşte chestionarul este *adaptarea maritală*, proces analizat longitudinal, eşantionul normativ românesc fiind realizat în decursul a 13 luni, pe un număr de 439 de cupluri departajate în funcţie de statutul marital, nivelul de educaţie, aria de proveniență, vârstă, gen şi durata relaţiei. Fiecare item D.A.S. este evaluat printr-un singur răspuns ales dintr-o listă, ancorele de răspuns variind în funcţie de întrebare. Analiza factorială indică patru aspecte ale relaţiei:

(a) **Consensul diadic (D.Con)** - influenţat de măsura în care cuplul este capabil să facă faţă cerinţelor exterioare, de asertivitatea şi de capacitatea de a rezolva problemele cu care se confruntă, optimismul şi viziunea pozitivă asupra vieţii.

(b) **Satisfacţia diadică (D.S.)** - influenţată de vârsta partenerilor şi inteligenţa lor: prin controlul de sine, abilitatea de a face faţă, asertivitatea şi toleranţa este un factor care măreşte percepţia asupra relaţiei ca satisfăcatoare.

(c) **Coeziunea diadică (D.C.)** sau nivelul de interese şi activităţi comune, este explicată de măsura în care cuplul este capabil să facă faţă cerinţelor exterioare, viziunea pozitivă asupra vieţii.

(d) **Exprimarea afectivă (A.E.) măsoară** satisfacţia pentru exprimarea afecţiunii şi sexualităţii într-o relaţie de cuplu.

Conform normelor de administrare, fiecărui partener îi este prezentat un set de itemi care descriu comportamente prezente în relaţia de cuplu, utilizând mai multe scale Likert. Scorul total însumând cota obţinută la fiecare item are un interval de variaţie cuprins între 0 şi 151, scorurile mici indicând o satisfacţie maritală scăzută, iar cele mari o satisfacţie maritală crescută. Ca instrument de cercetare, DAS a fost folosit în multiple studii privind satisfacţia cuplurilor maritale şi non-maritale. Autorii raportează coeficienţi de consistenţă internă cuprinşi între 0,65 – 0,77 şi constată o bună valabilitate discriminantă, predictivă şi convergentă, aspect verificat şi în cadrul acestui studiu ($\alpha = 0{,}70$).

2. Scala de măsurare a standardelor specifice relaţiei este construită de Baucom D.H., Epstein N., Rankin L.A. şi Burnett C.K., în 1996, **(I.S.R.S.)** şi evaluează standardele persoanei în relaţia de cuplu. Scala însumează 48 de itemi formulaţi ca afirmaţii ce identifică modul cum apreciază partenerii relaţia de cuplu, analizând trei dimensiuni:

- *limite personale* sau *măsura în care se doreşte o apropiere intensă cu partenerul*, punctajul mare semnifică *preferinţă*;
- *control – putere* (efort) sau procesul de control şi manifestare a puterii personale în relaţia de cuplu: *controlul* semnifică măsura în care se doreşte *apropierea asupra discuţiilor şi deciziilor luate în cuplu* iar punctajul mare semnifică dorinţa de a avea controlul asupra tuturor lucrurilor realizate împreună; *cantitatea de efort* semnifică *măsura în care se consideră că trebuie depus efort în viaţa de cuplu* iar punctajul mare semnifică dorinţa de a face orice pentru a se simţi bine şi a se distra;
- *investiţii expresive* şi *instrumentale*: investiţiile afective sau *exprimarea* semnifică disponibilitatea de a investi în plăcerile în cuplu iar punctajul mare semnifică tendinţa de a realiza orice pentru a se distra în cuplu;

Fiecare item presupune identificarea a trei atitudini corespunzătoare a 2 categorii de informaţii solicitate:

• partea 1: subiectul oferă informaţii despre standardul actual şi modul în care căsnicia trebuie să se manifeste şi *apreciază frecvenţa cu care acest standard acţionează în viaţa de cuplu,* pe o scală tip Likert în 5 trepte, de la 1 ce semnifică *niciodată*, la 5 ce semnifică *întodeauna*;

• partea 2: subiectul apreciază *gradul de satisfacţie asupra manifestării standardelor impuse în relaţia de cuplu*, pe o scală tip Likert în 5 trepte, de la 1 ce semnifică *niciodată*, la 5 ce semnifică *întodeauna*;

Punctajul global pentru aprecierea *standardelor de relaţie* reprezintă suma scorurilor acordate la cele 12 întrebări ce reflectă dimensiunile *limite, control – putere, investiţii expresive* şi *investiţii instrumentale* şi poate fi analizat astfel:

• scor înalt: 41 - 60 puncte (indică standarde înalte);

• scor mediu: 21 – 40 puncte;

• scor mic: 0 - 20 puncte;

Punctajul global pentru aprecierea *gradului de satisfacţie* legat de manifestarea standardelor de relaţie reprezintă suma tuturor scorurilor de la itemi la care se asociază 0 puncte cu răspunsul NU şi 1 punct cu răspunsul DA şi poate fi analizat astfel:

• scor înalt: 25 - 36 puncte (indică standarde înalte);

• scor mediu: 13 – 24 puncte;

• scor mic: 0 - 12 puncte;

Scala poate fi administrată colectiv sau individual într-un interval de 15 - 20 de minute. Pentru analiza validităţii şi fidelităţii în studiul princeps autorii au analizat 386 de cupluri cu vârste peste 18 ani din zonele Chapel Hill şi Washington, indicând o reprezentativitate bună a eşantionul pentru variabilele educaţie şi statut etnic. Autorii raportează coeficienţi de consistenţă internă cuprinşi între 0,63 – 0,82 şi constată o bună valabilitate discriminantă, predictivă şi convergentă, aspect verificat şi în cadrul acestui studiu ($\alpha = 0,68$).

3. Scala de evaluare a stării psihologice de bine (The Ryff Scale of Psychological Well-Being, P.W.B.) este construită de Ryff în anul 1989, conţine 42 de itemi la care respondenţii exprimă aprecieri pe o scală tip Likert în 6 trepte, de la dezacord puternic la acord puternic. Instrumentul măsoară starea psihologică de bine prin intermediul a şase dimensiuni: *autonomie*, *măiestrie în gestionarea mediului*, *dezvoltare personală*, *relaţii pozitive cu ceilalţi*, *scopul vieţii*, *autoacceptare.*

Subscalele însumează un maxim de 36 de puncte. Înainte de a calcula scorul total şi scorul pe dimensiuni este necesară recodificarea următorilor itemi: 3, 5, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 26, 27, 30, 31, 32, 34, 36, 39, 41.

Autorii raportează coeficienţi de consistenţă internă cuprinşi între 0,61 – 0,76 şi constată o bună valabilitate discriminantă, predictivă şi convergentă, aspect verificat şi în cadrul acestui studiu (α = 0,65).

5. Findings

Ipoteza 1 - Există o corelaţie pozitivă semnificativă între *adaptarea diadică* a partenerilor de cuplu în cadrul relaţiei maritale şi *standardele ideale ale partenerilor* de cuplu cu privire la relaţia maritală.

Tabelul nr. 2 prezintă corelaţiile liniare Pearson dintre variabilele pe ***consensul diadic, satisfacţia diadică, coeziunea diadică, exprimarea afectivităţii*** partenerilor de cuplu în cadrul relaţiei maritale, *standardele cu privire la relaţia maritală (limitele personale*, *control – putere*, *investiţiilor expresive* şi *investiţii instrumentale)*, analizate în cadrul studiului.

Scorurile obţinute de adulţi la subscala *consens diadic* a chestionarului D.A.S. au corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *limite personale* ca standard cu privire la relaţia maritală (r = 0,485; p < 0,05) din chestionarul I.S.R.S. Creşterea nivelului consensului diadic tinde să se asocieze cu accentuarea limitelor personale.

De asemenea, *consensul diadic* a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *controlul puterii* ca standard de relaţie maritală (r = 0,491; p < 0,05). Niveluri mai ridicate ale consensului diadic tinde să se asocieze cu controlul puterii ca standard de relaţie maritală.

Consensul diadic a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *investiţiile expresive* ca standard de relaţie maritală (r = 0,595; p < 0,05). Niveluri mai ridicate ale consensului diadic tinde să se asocieze cu investiţiile expresive ca standard de relaţie maritală.

Pe de altă parte *consensul diadic* a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *investiţiile instrumentale* ca standard de relaţie maritală (r = 0,322; p < 0,05). Niveluri mai ridicate ale consensului diadic tinde să se asocieze cu investiţiile instrumentale ca standard de relaţie maritală.

Scorurile obţinute de adulţi la subscala *exprimare afectivă în cuplu* a chestionarului D.A.S. au corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *limite personale* (standard cu privire la relaţia maritală (r = 0,306; p < 0,05). Creşterea nivelului exprimării afective în cuplu tinde să se asocieze cu accentuarea limitelor personale.

De asemenea, *exprimarea afectivă în cuplu* a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *controlul puterii* ca standard de relaţie maritală (r = 0,317; p < 0,05). Niveluri mai ridicate ale exprimării afective în cuplu tinde să se asocieze cu controlul puterii ca standard de relaţie maritală.

Exprimarea afectivă în cuplu a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *investiţiile expresive* ca standard de relaţie maritală ($r = 0,455$; $p < 0,05$). Niveluri mai ridicate ale exprimării afective în cuplu tinde să se asocieze cu investiţiile expresive ca standard de relaţie maritală.

Pe de altă parte *exprimarea afectivă în cuplu* a corelat pozitiv şi slab semnificativ statistic cu *investiţiile instrumentale* ca standard de relaţie maritală ($r = 0,188$; $p < 0,05$). Niveluri mai ridicate ale consensului diadic tinde să se asocieze cu investiţiile instrumentale ca standard de relaţie maritală.

Scorurile pe care adulţii le-au obţinut la scalele *satisfacţie diadică* şi *coeziune diadică* a chestionarului D.A.S. au corelat pozitiv şi negativ slab nesemnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabilele *limite personale, controlul puterii, investiţiile expresive şi instrumentale* ca standarde de relaţie maritală ($p > 0,05$).

Tabel 2 - Corelaţii între adaptarea maritală şi celelalte variabilele măsurate

variabile	limite personale	control putere	investitii expresive	investitii instrumentale
satisfacţie diadică	0.032	0.049	0.126	0.071
coeziune diadică	-0.027	-0.005	0.058	-0.043
consens diadic	0.485*	0.491*	0.595*	0.322*
exprimare afectivă în cuplu	0.306*	0.317*	0.455*	0.188*

* $p < 0.05$ (bilateral)

Aceste informaţii *confirmă parţial ipoteza* de la care am pornit care presupunea relaţii între toate dimensiunile amintite. În acest sens putem afirma că *nivelul acomodării maritale* a soţilor va fi preponderent ridicat în familia în care *standardele de relaţie maritală* se vor manifesta la un nivel corespunzător: partenerii vor defini şi respecta limite personale, vor realiza un echilibru între control şi putere şi vor folosi nivele adecvate de investiţii expresive şi instrumentale pentru menţinerea unei relaţii de cuplu amiabile.

Ipoteza 2 - Există o corelaţie pozitivă semnificativă între *starea de bine* şi *standardele ideale ale partenerilor* de cuplu cu privire la limitele personale.

Tabelul nr. 3 prezintă corelaţiile liniare Pearson dintre variabilele *nivelul autonomiei*, *controlul mediului, dezvoltare personală, relaţii pozitive, scopul în viaţă, autoapreciere, satisfacţia familială* şi *standardele ideale ale partenerilor* de cuplu cu privire la limitele personale (limitele personale, control – putere, investiţiilor expresive şi investiţii instrumentale) analizate în cadrul studiului.

Scorurile pe care adulţii le-au obţinut la subscala *limite personale* a chestionarului I.S.R.S. au corelat pozitiv şi slab semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *nivelul autonomiei* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital ($r = 0,218$; $p < 0,05$). Creşterea nivelului *limitelor personale* tinde să se asocieze cu creşterea *nivelului autonomiei* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Pe de altă parte, *măiestria de gestionare a mediului* a corelat pozitiv şi nesemnificativ statistic cu *limitele personale* ($r = 0,116$; $p > 0,05$). Niveluri mai scăzute ale *limitelor personale* tind să se asocieze pozitiv sau negativ, statistic nesemnificativ, cu nivelul de *dezvoltare personală* ($r = - 0,023$; $p > 0,05$), *relaţiile pozitive* ($r = 0,056$; $p > 0,05$), *scopul vieţii* ($r = 0,109$; $p > 0,05$) şi *nivelul de autoacceptare* ($r = - 0,133$; $p > 0,05$) ca modalităţi de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Scorurile pe care adulţii le-au obţinut la subscala *echilibru control - putere* a chestionarului I.S.R.S. au corelat negativ şi slab semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *nivel de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital ($r = - 0,143$; $p < 0,05$). Creşterea nivelului de *echilibru control - putere* tinde să se asocieze cu scăderea *nivelului de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Pe de altă parte, niveluri mai scăzute ale *echilibrului control - putere* tind să se asocieze pozitiv şi negativ, nesemnificativ statistic cu *nivelul autonomiei* ($r = 0,108$; $p > 0,05$), *măiestria de gestionare a mediului* ($r = 0,048$; $p > 0,05$), nivelul de *dezvoltare personală* ($r = - 0,090$; $p > 0,05$), *relaţiile pozitive* ($r = - 0,004$; $p > 0,05$) şi *scopul vieţii* ($r = 0,066$; $p > 0,05$) ca modalităţi de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Scorurile pe care adulţii le-au obţinut la subscala nivel de *investiţii expresive* a chestionarului I.S.R.S. au corelat negativ şi slab semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *nivel de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital ($r = - 0,190$; $p < 0,05$). Creşterea nivelului de *investiţii expresive* tinde să se asocieze cu scăderea *nivelului de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Pe de altă parte, niveluri mai scăzute ale *investiţiilor expresive* tind să se asocieze pozitiv şi negativ, nesemnificativ statistic cu *nivelul autonomiei* ($r = 0,102$; $p > 0,05$), *măiestria de gestionare a mediului* ($r = 0,029$; $p > 0,05$), nivelul de *dezvoltare personală* ($r = - 0,107$; $p > 0,05$), *relaţiile pozitive* ($r = - 0,069$; $p > 0,05$) şi *scopul vieţii* ($r = 0,126$; $p > 0,05$) ca modalităţi de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Scorurile pe care adulţii le-au obţinut la subscala nivel de *investiţii instrumentale* a chestionarului I.S.R.S. au corelat negativ şi slab semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *nivel de autoacceptare* ca modalitate de

manifestare a stării de bine în cuplu marital (r = - 0,174; p < 0,05). Creşterea nivelului de *investiţii instrumentale* tinde să se asocieze cu scăderea *nivelului de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Pe de altă parte, niveluri mai scăzute ale *investiţiilor instrumentale* tind să se asocieze pozitiv şi negativ, nesemnificativ statistic cu *nivelul autonomiei* (r = 0,095; p > 0,05), *măiestria de gestionare a mediului* (r = - 0,007; p > 0,05), nivelul de *dezvoltare personală* (r = - 0,039; p > 0,05), *relaţii pozitive* (r = - 0,053; p > 0,05) şi *scopul vieţii* (r = - 0,004; p > 0,05) ca modalităţi de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Tabel 3 - Corelaţii între standardele ideale de cuplu marital şi celelalte variabilele măsurate

variabile	nivelul autonomiei	controlul mediului	dezvoltarea personală	relaţiile pozitive	scopul în viaţă	autoacceptare
limite personale	0.218**	-0.116	-0.023	0.056	0.109	-0.133
control – putere	0.108	0.048	-0.090	-0.004	0.066	-0.143*
investiţii expresive	0.102	0.029	-0.107	-0.069	0.126	-0.190**
investiţii instrumentale	0.095	-0.007	-0.039	-0.053	-0.004	-0.174*

* p < 0.05 (bilateral)

Aceste informaţii *confirmă parţial ipoteza* de la care am pornit care presupunea relaţii între toate dimensiunile amintite.

Cuplul este o experienţă care se desfăşoară permanent prin cunoaştere şi acceptare reciprocă, prin descoperiri ale valorilor comune, asimilarea de noi valori şi realizări individuale sau personale. Echilibrul dinamic şi confortabil obţinut în cadrul unui cuplu între *limitele personale,* nivelul *autonomiei, echilibrul control – putere,* nivelulde *investiţii expresive* şi *instrumentale,* nivelul de *autoacceptare* reflectă starea de bine a cuplului şi a persoanelor din cadrul cuplului.

Rezultatul evidenţiază faptul că o creştere a nivelului *limitelor personale* se asociază cu creşterea nivelului *autonomiei* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital, în timp ce creşterea nivelului de *echilibru control – putere,* a nivelului de *investiţii expresive* şi *instrumentale* se asociază cu scăderea nivelului de *autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital.

Ipoteza 3 - Variabilele adaptării maritale a soţilor şi soţiilor prezic nivelul standardelor ideale ale soţului cu privire la limitele personale.

Analiza de tip corelaţional Pearson nu ne permite să postulăm relaţii cauzale. Din analiza amintită constatăm o corelaţie pozitivă de nivel mediu între *nivelul acomodării maritale* a soţilor şi *nivelul standardelor ideale ale partenerilor de cuplu* cu privire la limitele personale ($r = 0,486$; $p < 0,05$), *limite personale* ($r = 0,420$; $p < 0,05$), *controlul puterii* ($r = 0,434$; $p < 0,05$), corelaţie pozitivă de nivel ridicat cu nivelul *investiţiilor expresive* ($r = 0,563$; $p < 0,05$), corelaţie pozitivă de nivel scăzut cu nivelul *investiţiilor instrumentale* ca standarde de relaţie maritală ($r = 0,284$; $p < 0,05$).

În acest sens putem afirma că *nivelul acomodării maritale* a soţilor va fi preponderent ridicat în familia în care *standardele de relaţie maritală* se vor manifesta la un nivel corespunzător: partenerii vor defini şi respecta limite personale, vor realiza un echilibru între control şi putere şi vor folosi nivele adecvate de investiţii expresive şi instrumentale pentru menţinerea unei relaţii de cuplu amiabile.

În ce priveşte legăturile dintre dimensiunile standardelor ideale de cuplu şi dimensiunile acomodării diadice, reamintim faptul că scorurile la subscala *consens diadic* au corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *limite personale* ($r = 0,485$; $p < 0,05$), cu *controlul puterii* ($r = 0,491$; $p < 0,05$), cu *investiţiile instrumentale* ($r = 0,322$; $p < 0,05$) şi ridicat semnificativ statistic cu *investiţiile expresive* ($r = 0,595$; $p < 0,05$) ca standarde de relaţie maritală.

Scorurile obţinute de adulţi la subscala *exprimare afectivă în cuplu* au corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabila *limite personale* ($r = 0,306$; $p < 0,05$), cu *controlul puterii* ($r = 0,317$; $p < 0,05$), cu *investiţiile expresive* ($r = 0,455$; $p < 0,05$), şi slab semnificativ statistic cu *investiţiile instrumentale* ($r = 0,188$; $p < 0,05$) ca standarde de relaţie maritală.

Scorurile pe care adulţii le-au obţinut la scalele *satisfacţie diadică* şi *coeziune diadică* au corelat pozitiv şi negativ slab nesemnificativ statistic cu scorurile obţinute la variabilele *limite personale, controlul puterii, investiţiile expresive şi instrumentale* ca standarde de relaţie maritală ($p > 0,05$).

Pornind de la aceste informaţii, la nivelul eşantionului de 30 de cupluri, am realizat o predicţie liniară multiplă pe baza relaţiilor dintre variabilele predictor şi criteriu ce asigură *nivelul standardelor ideale ale soţului* cu privire la limitele personale (4 predictori: *satisfacţie diadică, coeziune diadică, consens diadic, exprimare afectivă* ca dimensiuni ale acomodării diadice în relaţia maritală).

Tabel 4 – Sumarul modelelor de predicţie a standardelor ideale ale soţului cu privire la limitele personale

model	coeficient de corelaţie R	coeficient de corelaţie R^2 ajustat	coeficient de corelaţie R^2 schimbat	F schimbat	grade de libertate (df1)	grade de libertate (df2)	prag de semnificaţie (p)
3	0.044[c]	-0.029	0.001	0.127	1	96	0.723
4	0.162[d]	-0.015	0.024	2.371	1	95	0.127

c. predictori: (constantă), satisfacţie diadică, coeziune diadică, consens diadic

d. predictori: (constantă), satisfacţie diadică, coeziune diadică, consen diadic, exprimare afectivă

Rezultatele obţinute indică faptul că variabila *consens diadic* face ca acest model construit din constantă şi 3 predictori relevanţi să nu contribuie semnificativ ($p > 0,05$) la explicarea *standardelor ideale ale soţului* cu privire la limitele personale ($F = 0,127$; $p > 0,05$). Introducerea în modelul final a variabilei *exprimare afectivă* face ca acest model construit din constantă şi 4 predictori să nu contribuie semnificativ ($p > 0,05$) la explicarea *standardelor ideale ale soţului* cu privire la limitele personale ($F = 2,371$; $p > 0,05$).

Pragul de semnificaţie pune în evidenţă diferenţe nesemnificative între modelul 4 şi modelul 3 de predicţie: inferioritatea modelului care prezice *standardele ideale ale soţului cu privire la limitele personale* funcţie de constantă, 4 predictori definiţi de *satisfacţie diadică, coeziune diadică, consens diadic, exprimare afectivă* ca dimensiuni ale acomodării diadice în relaţia maritală.

Din modelul final se observă că nici un predictor nu influenţează semnificativ *standardele ideale ale soţiei cu privire la limitele personale*: *satisfacţia diadică* ($p > 0,05$), *coeziunea diadică* ($p > 0,05$), *consensul diadic* ($p > 0,05$) şi *exprimarea afectivă* ($p > 0,05$) ca dimensiuni ale acomodării diadice în relaţia maritală.

În concluzie putem susţine ideea că standardele ideale ale soţului cu privire la limitele personale sunt manifestate şi respectate atunci când există multă satisfacţie diadică, coeziune diadică, există un nivel mai crescut de consens diadic şi un nivel moderat de exprimare afectivă.

6. Discussions

Constituirea cuplului marital înseamnă *coabitarea a două entităţi bio-psihice*, *armonizarea propriilor interese cu cele ale partenerului*, modularea propriei

personalităţi în relaţie cu a partenerului. Societatea tradiţională era rigidă în privinţa valorilor, tipului familiei sau stilului de viaţă. Societatea modernă a determinat apariţia de noi valori ceea ce face ca *dinamica acomodării maritale* să presupună corecţii şi concesii, tensiuni depăşite în beneficiul cuplului. Rezultatele studiului evidenţiază faptul că:

- o creştere a nivelului *consensului diadic* tinde să se asocieze cu accentuarea *limitelor personale*;
- *consensul diadic* a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *controlul puterii, investiţiile expresive, investiţiile instrumentale,* ca standarde de relaţie maritală;
- *exprimarea afectivă în cuplu* a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *limite personale*;
- *exprimarea afectivă în cuplu* a corelat pozitiv şi moderat semnificativ statistic cu *controlul puterii, investiţiile expresive,* ca standarde de relaţie maritală;
- *exprimarea afectivă în cuplu* a corelat pozitiv şi slab semnificativ statistic cu *investiţiile instrumentale* ca standard de relaţie maritală;
- *limitele personale* au corelat pozitiv şi slab semnificativ statistic cu *nivelul autonomiei* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital;
- *măiestria de gestionare a mediului* a corelat pozitiv sau negativ şi nesemnificativ *limitele personale, dezvoltare personală, relaţiile pozitive*, *scopul vieţii* şi *nivelul de autoacceptare* ca modalităţi de manifestare a stării de bine în cuplu marital;
- *echilibrul control - putere* a corelat negativ şi slab semnificativ statistic cu *nivel de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital;
- *investiţiile expresive* au corelat negativ şi slab semnificativ statistic cu *nivelul de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital;
- *investiţiile instrumentale* au corelat negativ şi slab semnificativ statistic cu *nivelul de autoacceptare* ca modalitate de manifestare a stării de bine în cuplu marital;
- *nivelul acomodării maritale* a soţilor va fi preponderent ridicat în familia în care *standardele de relaţie maritală* se vor manifesta la un nivel corespunzător: partenerii vor defini şi respecta limite personale, vor realiza un echilibru între control şi putere şi vor folosi nivele adecvate de investiţii expresive şi instrumentale pentru menţinerea unei relaţii de cuplu amiabile;
- nici un predictor nu influenţează semnificativ *standardele ideale ale soţiei cu privire la limitele personale*: *satisfacţia diadică*, *coeziunea diadică*, *consensul*

diadic şi *exprimarea afectivă* ca dimensiuni ale acomodării diadice în relaţia maritală;

• standardele ideale ale soţului cu privire la limitele personale sunt manifestate şi respectate atunci când există multă satisfacţie diadică, coeziune diadică este moderată, există un nivel mai crescut de consens diadic şi un nivel moderat de exprimare afectivă;

Limitele studiului

În cadrul acestui studiu constatăm prezenţa a trei limite:

• abordarea transversală nu a permis ipoteze cu privire la relaţia de cauzalitate dintre adaptarea maritală, standardele de cuplu, nivelul stării de bine din cadrul cuplului marital; un design longitudinal ar permite testarea relaţiei de cauzalitate dinamică dintre adaptarea maritală şi aspectele definitorii ale cuplului marital, în sensul în care poate fi explorat şi modul în care nivelul adaptării la relaţia maritală influenţează schimbările în percepţia pe care subiecţii o au asupra aspectelor concurente la constituirea şi menţinerea cuplului marital, aspecte care susţin coeziunea şi satisfacţia diadică;

• nu a fost luată în calcul şi perspectiva influenţei unor trăsături de personalitate prezente la partenerii maritali asupra adaptării maritale; acest aspect ţine de incapacitatea de a colecta multiple date de la cupluri dornice să participe la cercetare, respectiv dificultăţi de recrutare;

• utilizarea de chestionare completate direct de respondenţi şi ale căror rezultate pot conţine o anumită doză de eroare, din cauza faptului că subiecţii nu se cunosc foarte bine pe ei înşişi, fie efectelor produse de managementul favorabil al impresiei despre propria persoană (efectul de dezirabilitate socială a răspunsurilor); pentru a creşte puterea statistică a modelelor predictive, în care adaptarea maritală este considerată criteriu, mai adecvaţi sunt indicatorii comportamentali sau utilizarea de intervievatori independenţi, care să poarte discuţii structurate cu subiecţii;

Implicaţii practice

Spre sfârşitul secolului al XX-lea, au apărut primele modele care încercau să explice funcţionarea cuplului marital şi factorii care asigură stabilitatea. Adaptarea maritală operaţionalizează modul în care fiecare partener al cuplului marital se raportează la realitatea relaţiei cu celălalt (Larson & Holman, 1994).

Spanier (1976), conceptualizează adaptarea maritală ca proces fără a face referire la o dimensiune temporală, printr-un indicator, precum: comunicarea, rezolvarea conflictelor, consensul (gradul de acord între

parteneri), coeziunea, satisfacţia faţă de relaţia maritală (Spanier, 1985) dominare şi competititvitate, manifestarea unor standarde de relaţie. Modelele explicative astfel realizate au constituit subiectul a numeroase critici.

Modelele care au vizat explicarea mecanismelor subiacente vieţii maritale au analizat aspecte implicare în obţinerea calităţii şi stabilităţii maritale: contextul socio-demografic în care partenerii intră în relaţia maritală, abilităţile personale şi interpersonale ale partenerilor, trăsăturile lor de personalitate şi pattern-urile de comportament, experienţele pe care le-au trăit în mediul familiei de origine, concepţiile de viaţă care conduc la stabilirea de standarde de relaţie, dinamica proceselor din familia de origine care dirijează ulterior viaţa descendenţilor (Filsinger & Wilson, 1983), (Larson & Holman, 1994), (Turliuc & Muraru, 2013).

6. Conclusions

Studiul prezent şi-a propus să clarifice legătura dintre adaptarea diadică, concepţia despre viaţa de cuplu operaţionalizată sub forma standardelor ideale care ghidează alegerea partenerului de cuplu şi convieţuirea din cuplul marital care atrage după sine satisfacţia maritală.

Datele corelaţionale obţinute au evidenţiat o asociere nesemnificativă între *coeziune diadică* şi *manifestarea standardelor cu privire la relaţia maritală*, o asociere pozitivă semnificativă între *consensul diadic* şi *tipul de cuplu fără copii,* o asociere pozitivă semnificativă între *consensul diadic* şi manifestarea *limitelor personale, controlului puterii, investiţiilor expresive* şi *instrumentale*, ca standarde de relaţie maritală.

De asemeni apare o asociere pozitivă semnificativă între *exprimarea afectivă în cuplu* şi manifestarea *limitelor personale, controlului puterii, investiţiilor expresive* şi *instrumentale*, ca standarde de relaţie maritală, şi realizarea *adaptării diadice*, o asociere pozitivă semnificativă între *adaptarea diadică* şi *satisfacţia maritală* şi *consensul diadic*; o asociere pozitivă semnificativă între *adaptarea diadică* şi manifestarea *limitelor personale, controlului puterii, investiţiilor expresive* şi *instrumentale*, ca standarde de relaţie maritală.

Chiar dacă studiul realizat s-a bazat pe o abordare transversală rezultatele au confirmat existenţa de relaţii între factorii care asigură realizarea adaptării diadice în cuplu marital în raport cu nivelul adaptării individului în contextul relaţiei maritale (Filsinger & Wilson, 1983).

Exprimarea afectivă a partenerilor este importantă pentru realizarea adaptării diadice deoarece lipsa acestui comportament produce frustrare care conduce la conflict şi erodare a relaţiei maritale. Exprimarea afectivă consolidează stabilitatea cuplului şi se constituie în dimensiune a

standardelor de cuplu, cele care alimentează construirea unei relaţii şi contribuie la realizarea consensului diadic şi stabilităţii cuplului marital.

Adaptarea la mediul familial, la ritmul zilnic de viaţă şi de muncă depinde foarte mult de calitatea vieţii interioare, de capacitatea de autocunoaştere şi reprezintă o problemă vitală nu numai pentru om, pentru familia sa ci şi pentru întreaga colectivitate căreia îi aparţine. Dintr-o perspectivă psihoterapeutică, lipsa exprimării afective sau exprimarea defectuoasă conduce la criză în cuplul marital, dezorganizare. Felul în care cei doi îşi exprimă afectivitatea unul faţă de celălalt depinde de mulţi factori dintre care cei mai importanţi sunt cadrul social în care cei doi conviețuiesc, individualitatea fiecărui partener, concordanţa între interese, atmosfera tonifiantă sau, dimpotrivă apăsătoare, tensională, conflictuală, presărată cu hărţuieli şi suspiciuni permanente.

În viaţa oricărui cuplu există momente critice (gelozia, teama de a nu fi abandonat, nevoia de independenţă, infidelitatea, probleme sexuale, neconcordanţa între standard ideal şi situaţia reală) în care exprimarea afectivităţii este restrânsă şi deficitară ceea ce duce la zdruncinarea relaţiei celor doi parteneri de cuplu marital. Modul de rezolvare a conflictelor depinde de foarte mulţi factori cum ar fi regulile şi expectaţiile societăţii, dificultăţile materiale şi interpersonale, educaţie, tradiţie, condiţii de mediu, dar în special de membrii cuplului, de temperamentul şi personalitatea lor, de capacitatea de colaborare şi comunicare şi de simţul realităţii. Pentru depăşirea crizei (factorii de risc sau punctele slabe care vulnerabilizează persoana implicată sau persoanele implicate şi factorii de protecţie care constituie resurse pentru procesul de schimbare şi ameliorare a situaţiei de criză) este necesară intervenţia specialistului în consiliere şi psihoterapie de cuplu.

Alte scopuri pentru care cunoaşterea relaţiilor dintre adaptarea maritală, exprimarea afectivă, standardele de relaţie maritală, respectiv starea psihologică de bine, ţin de domeniul consilierii şi terapiei de cuplu: aceste aspecte devin indicii pentru analiza şi terapia partenerilor de cuplu.

References

Abel, M. H.. & Watters, H. (2005). Attributions of guilt and punishment as functions of physical attractiveness and smiling. *Journal of Social Psychology, 145*(6), pp. 687 – 702.

Mitrofan, I., Ciuperca, C. (2002). *Psihologia vieții de cuplu - intre iluzie si realitate*. Bucuresti: Editura Sper.

Andersen, S. M., Glassman, N. S., Chen, S., Cole, S. W. (1995). Transference in social perception: The role of chronic accessibility in significant-

other representations. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*(1), pp. 41 - 57

Gavreliuc, A. (2007). *De la relatiile interpersonale la comunicarea sociala: psihologia sociala si stadiile progresive ale articularii sinelui*. Iasi: Editura Polirom.

Baron, R., & Byrne, D. (1997). *Social psychology*. Boston: Allyn & Bacon.

Baucom, D.H., Epstein, N., Rankin, L.A., & Burnett, C.K. (1996). *Journal of Family Psychology*, *1*(10), pp. 72 – 88.

Blumer, H. (1969). *Symbolic interactionism: Perspective and method*. NY: Prentice Hall, Englewood Cliffs.

Bumpass, L., Sweet, J.A., & Cherlin, A. (1998). The Role of Cohabitation in Declining rates of marriage. *Journal of Marriage and The Family*, *53*(4), pp. 913-927.

Butzer, B., & Campbell, L. (2008). Adult attachment, sexual satisfaction and relationship satisfaction: A study of married couples. *Personal Relationships*, *15*, pp. 141 – 154

Byrne, D. (1971). *The attraction paradigm*. New York: Academic Press.

Chen, F.F., Kenrick, D.T. (1965). Repulsion or Attraction? Group Membership and Assumed Attitude Similarity. *Journal of Personality and Social Psychology, 1*(83), pp. 111 – 125.

Mitrofan, I., Ciuperca, C. (2002). *Psihologia si terapia cuplului.* Bucuresti: Editura Sper.

Layton Bruce, D., Insko Chester, A. (1974). Anticipated Interaction and the Similarity-Attraction Effect. *Sociometry, 2*(37), pp. 149 – 162.

Mitrofan, I., &Mitrofan, N. (1994). *Elemente de psihologie a cuplului.* Bucuresti: Editura Sansa.

Deculescu, A. (1971). *Dragostea*. Bucuresti: Editura Medicala.

Duck, S. (2000). *Relațiile interpersonale - a gandi, a simti, a interactiona.* Iaşi: Editura Polirom.

Eckes, T. (1994). Explorations in gender cognition: Content and structure of female and male subtypes. *Social Cognition, 12,* pp. 37 - 60

Egeci, I.S., & Gencoz, T. (2006). Factors Associated with Relationship Satisfaction: Importance of Communication Skills. *Contemporary family therapy, 28,* pp. 383 -391.

Filsinger, E.E., & Wilson, M.R. (1983). Social anxiety and marital adjustment. *Family Relations, 4*(32), p. 49.

Gordon, C.L., & Baucom, D.H. (2009). Examining the individual within marriage: Personal strenghts and relationship satisfaction. *Personal Relationships, 16,* pp. 421 – 435.

Gouaux, Ch., Lamberth, J., & Gustav, F. (1972). Affect and interpersonal attraction: A comparison of trait and state measures. *Journal of Personality and Social Psychology, 1*(24), pp. 53 - 58

Griffin, D.W., & Bartholomew, K. (1994). The metaphysics of measurement: The case of adult attachment. In Bartholomew K., Perlam D., *Advances in personal relationships*. London. Vol. 5. pp. 17 - 52

Hansen, J.E., & Schuldt, W.J. (1994). Marital self-disclosure and marital satisfaction. *Journal of Marriage and the Family, 46,* pp. 923 – 926.

Hare-Mustin, R.T. (1988). Family Change and Gender Differences: Implications for Theory and Practice. *Family Relations, 1*(37), pp. 36 – 44

Heider, F. (1958). *The psychology of interpersonal relations*. New York: Wiley.

Hellinger, B. (2010). *Un val, un ocean*. Bucuresti: Editura Cartea Daath.

Hill, C.A. (1987). Affiliation motivation: People who need people… but in different ways. *Journal of Personality and Social Psychology*, *5*(52), pp. 1008 – 1018.

Ilut, P. (2005). *Sociopsihologia si antropologia familiei*. Iasi: Editura Polirom.

Gavreliuc, A. (2007). *De la relatiile interpersonale la comunicarea sociala: psihologia sociala si stadiile progresive ale articularii sinelui*. Iasi: Editura Polirom.

Cernat, V. (2005). *Psihologia stereotipurilor*. Iasi: Editura Polirom.

Larson, J.H., & Holman, T.B. (1994). Premarital predictors of marital quality and stability. *Family Relations, 2*(43), p. 60

Litzinger, S., & Gordon, K.C. (2005). Exploring Relationships Among Communication, Sexual Satisfaction and Marital Satisfaction. *Journal of Sex and Marital Therapy, 31*, pp. 409 – 424.

Lundberg, G.A., & Breazly, V. (1948). Conscioussness of Kind in a College Population. *Sociometry, 11,* pp. 59 – 74.

Mitrofan, I. (1989). *Cuplul conjugal-armonie si dizarmonie*. Bucuresti: Editura Stiintifica si Enciclopedica.

Mitrofan, I., & Ciupercam, C. (1998). *Incursiune in psihosociologia si psihosexologia familie.* Bucuresti: Editura Mihaela Press.

Mitrofan, I., & Ciuperca, C. (2002). *Psihologia si terapia cuplului.* Bucuresti: Editura Sper.

Musgrove, F. (1996). *The Family, Education and Society*. Oxford: Alden Press.

Nuta, A. (2002). *Psihologia comunicarii in cuplu*. Bucuresti: Editura Sper.

Popescu-Neveanu, P., Zlate, M., & Cretu, T. (1990). *Psihologie.* Bucuresti: Editura Didactica si Pedagogica.

Regan, P.C. (1998). What if you can't get what you want? Willingness to compromise ideal mate selection standards as a function of sex,

mate, value, and relationship context. *Personality and Social Psychology Bulletin,* 24, pp. 1294 – 1303.

Russell, R.J., & Wells, P.A. (1994). Predictors of happiness in married couples. *Personality and Individual Differences*, *3*(17), pp. 313 – 321.

Ryff, C.D., & Keyes, C.L.M. (1995). The Structure of Psychological Well-Being Revisited. *Journal of Personality and Social Psychology, 4*(69), pp. 719 – 727.

Sabatelli, R.M., & Bartle-Haring, S. (2003). Family-of-origin experiences and adjustment in married couple. *Journal of Marriage and Family*, *1*(65), p. 134

Spanier, G.B. (1985). Improve, refne, recast, expand, clarify. Don't abandon. *Journal of Marriage and Family, 4*(47), p. 174.

Spanier, G.B. (1976). Measuring Dyadic Adjustment: New Scales for Assessing the Quality of Marriage and Similar Dyads. *Journal of Marriage and Family*, *1*(38), pp. 15 – 28.

Stryker, S. (1980*). Symbolic interactionism*. CA: Bejamin/Cummings. Menlo Park.

Stutzer, A., & Frey, B.S. (2006). Does marriage make people happy, or do happy people get married? *The Journal of Socio-Economics*, *35,* p. 333.

Trevino, Z.A., & Wooten, H.R., & Scott, R. E. (2007). A correlational study between depression and marital adjustment. *The Family Journal*, *1*(15), p. 103.

Turliuc, N.M., & Muraru, A.A. (2013). Predictors of marital adjustment: Are there any differences between women and men? *Europe's Journal of Psychology*, *3*(9), pp. 427 – 442.

Wamboldt, F., & Reiss, D. (1989). Defining a family heritage and a new relationship: Two central themes in the making of a marriage. *Family Process*, *28*, pp. 317 – 335.

White, G.L. (1980). Physical attractiveness and courtship progress. *Journal of Personality and Social Psychology*, *39*, pp. 660 – 668.

Whitton, S.W., Schulz, M.S., Crowell, J.A., Waldinger, R.J., Allen, J.P., & Hauser, S.T. (2008). Prospective associations from family-of-origin interactions to adult marital interactions and relationship adjustment. *Journal of Family Psychology*, *2*(22), pp. 274 – 286.

Zajonc, R.B. (1968). Attitudinal effects of mere exposure**.** *Journal of Personality and Social Psychology, 9,* p. 27.